

De Immigranten

Concert van het Zutphens Barok Ensemble o.l.v. Emile ter Schegget.

Zaterdag 29 november om 15.30 uur in de Sint Nicolaaskerk in Ellecom.
Zondag 30 november om 15.30 uur in de Goede Herderkerk in Apeldoorn.

Programma

Georg Friedrich Händel (1685-1759)

Concerto a due cori nr. 1 voor concerterende blazers & orkest
in Bes groot, HWV 332 (1747/8)
*Ouverture/Allegro ma non troppo – Allegro – Largo –
A tempo ordinario – Alla breve moderato – Menuet*

Willem de Fesch (1687-1761)

Concert voor 2 hobo's, fagot, strijkers en basso continuo,
in Bes groot, op. 3 nr. 2 (1718)
Allegro – Adagio – Vivace

Francesco Geminiani (1687-1762)

Concerto voor strijkers in Bes groot, op. 7 nr. 6, H. 120 (1757)
I. *Allegro moderato/Adagio/Andante/Andante*
V. *Andante/Adagio/Allegro assai/Adagio/Presto*

Charles Dieupart (1676-1751)

Concerto voor flautino, 2 hobo's en orkest, in a klein (vóór 1702)
Allegro – Grave e staccato – Allegro

Georg Muffat (1653-1704)

Concerto Grosso IV 'Dulce Somnium' voor concerterende violen en cello,
en orkest, in g klein (1701)
*Sonata (Grave) – Sarabanda (Grave) – Grave-Adagio –
Aria (Allegro) – Borea (Alle breve un poco grave)*

Jean-Baptiste Lully (1632-1687)

Uit: *Le Triomphe de l'Amour*, LWV 59 (1681)
Prélude de la Nuit

Toelichting

We hebben het al vaker kunnen constateren: ook in de Barokperiode werd er heel wat afgereisd en verhuisd. Koets, paard, trekschuit, boot of benenwagen, niets bleef onbenut om het muzikale geluk elders te zoeken. De componisten uit ons programma deden dat zelfs in die mate dat ze hun faam en succes vrijwel volledig in het buitenland verwierven. Dat was overigens niet alleen belangrijk op persoonlijk vlak, maar maakte ook dat de barokmuziek zich steeds verder kon ontwikkelen door de mix van nationale stijlen: immigratie als bron van culturele verrijking!

Voor dit programma viel de keuze op orkestwerken voor (groepen van) concorderende solisten met orkestbegeleiding, in vakjargon aangeduid als ‘polysolistische werken’.

Ook de muziek gaat zo bij vlagen op vreemde en originele wijze grenzen over!

Van geboorte was **Händel** toch echt een Duitser, maar zijn ‘rise to fame’ in Londen maakte van hem de Engelsman **George Frideric Handel**, genaturaliseerd en wel. Van hem spelen we een concert voor twee blazerskoren en orkest, onderdeel van een verzameling ‘bewerkingsconcerten’, die hij samenstelde uit eerdere composities, waaronder de *Messiah*. In de periode na 1745 werd in Londen een groot aantal (militaire) orkesten opgedoekt en kwamen hout- en koperblazers plotsklaps zonder werk te zitten. De praktisch ingestelde Händel zag de kans schoon en zette deze musici in voor zijn opnieuw gearrangeerde en georkestreerde muziek. Daardoor kon hij aan de gebruikelijke klank van strijkers, luit en klavecimbel nieuwe kleuren en effecten toevoegen. Wij voegen daar nog de ‘kleuren’ blokfluit en traverso aan toe.

De Nederlander **Willem de Fesch** leidde na zijn aankomst in 1731 in Londen enige tijd het fameuze (opera)orkest van Händel, maar was daarnaast ook actief als solist, muziekleraar en componist. Zijn concerten, waaronder dat van vandaag voor twee hobo’s, fagot, strijkers en basso continuo, zijn sterk Italiaans beïnvloed. Het middendeel wordt in onze versie gespeeld met een hobo, traverso’s, cello en theorbe.

Naast Corelli en Händel was het de Italiaan **Geminiani** die in Londen muzikaal de dienst uitmaakte waar het de zeer populaire *concerti grossi* betrof. Corelli deed dat zonder ooit in Engeland te zijn geweest, maar zijn muziek werd gezien als het ijkpunt van de allesbepalende Italiaanse stijl in Engeland. Geminiani had in Italië les gehad van Corelli en Scarlatti, was al op jonge leeftijd naar Londen vertrokken en is daar, op enkele periodes in Dublin en Parijs na, de rest van zijn leven gebleven. Onze strijkers spelen twee delen uit Geminiani’s derde reeks *Concerti Grossi*. De reacties waren destijds gemengd: in een tijd dat de muziek eenvoudiger en gestroomlijnder werd,

werd Geminiani's muziek steeds grilliger en vrijer. De twee delen die we spelen laten dat al zien, in de bonte opeenvolging van tempi binnen de delen.

De muziek van de Fransman **Dieupart** is een geslaagde synthese van de Franse, Italiaanse en Engelse stijl, gepaard aan een gedurfde harmonie. Zijn bekendste werk, de *Six Suites de clavessin* (1701), werd door Bach zo bewonderd dat hij er een afschrift van maakte: zijn *Engelse suites* zijn sterk door Dieupart beïnvloed. Toch wordt Dieupart tegenwoordig niet veel meer gespeeld. Vanaf 1703 verbleef hij in Londen, waar hij een belangrijke muzikale functie vervulde aan het beroemde theater van Drury Lane. Het concert van vanavond heeft een flautino (kleine fluit) in de hoofdrol. De 'flautino' is in onze uitvoering een sopraanblokfluit; de traverso's spelen de partijen van de hobo's.

Muffat kwam van vaderszijde uit een Schotse familie, werd geboren in het Franse Savoye, groeide op in de Elzas, kreeg in Parijs les van Lully, studeerde korte tijd rechten in het Duitse Ingolstadt, vertrok naar Wenen en kwam vervolgens in Praag, Salzburg en Passau terecht. Tussendoor studeerde hij ook nog in Rome, waar hij de muziek van Corelli leerde kennen. De 12 Concerti Grossi uit 1701 van deze kosmopoliet onder de componisten hebben allemaal een bijnaam. Onze keuze is gevallen op nr. 4: 'Dulce somnium' oftewel 'Zoete slaap', maar van slapen komt naarmate het muziekstuk vordert steeds minder terecht: na de trage en matig snelle begindelen eindigen we met een Borea (Bourrée) die iedereen zal wakker schudden. Muffat gaf deze concerten dan ook als ondertitel mee: 'Voortreffelijke instrumentale muziek met afwisselend ernst en luim'.

Als iemand de vroege Franse barokmuziek belichaamde, dan was het wel **Lully**, maar hij was als Giovanni Battista Lulli geboren in Italië. Onder zijn broodheer Lodewijk XIV steeg Lully tot grote muzikale hoogten en werd hij oppermachtig aan het hof van Versailles. Spectaculaire theatermuziek en opera's waren zijn kracht, zoals het ballet *Le Triomphe de l'Amour* uit 1681. We spelen daaruit de verrassend tedere en ingehouden 'Prelude voor de nacht', dat qua sfeer mooi aansluit bij de 'zoete slaap' van Muffat.

Het Zutphens Barok Ensemble

De volgende spelers werken mee aan dit concert:

Viool: Bertus Bakker, Naomi Donderwinkel, Liesbeth Kuhlemajier, Baukje van Schie, Rowan Schuddeboom, Jeroen Tonnaer, Ike Verschoor. **Altviool:** Els Kluin, Josée Pegt, Marjanne Simoons. **Cello:** Klaas Bakker, Frans Kouwenhoven, Tinka Prast. **Viola da gamba:** Maureen Meijer. **Contrabas:** Gerda de Boer. **Blokfluiten:** Lizet Penson, Péter Thiering. **Traverso:** Jose Haverkamp, Léon Stapper. **Hobo en oboe da caccia:** Rudi Grevink, Frans Grijzenhout. **Fagot:** Inge Lukkien. **Klavecimbel:** David Jorritsma. **Theorbe:** Aart van Overmeir.

Het Zutphens Barok Ensemble legt zich toe op een historische speelstijl. Het ensemble speelt muziek die is geschreven in de periode tussen 1600 en 1800. De spelers gebruiken kopieën van barokinstrumenten of moderne instrumenten die aangepast zijn en spelen in een historische (lage) stemming. De blaasinstrumenten hebben geen of slechts enkele kleppen en de strijkers spelen met een barokstok op darmsnaren. De leden zijn gevorderde amateurs, enkelen hebben een professionele achtergrond. Het ensemble staat dit programma onder leiding van blokfluitist Emile ter Schegget.

Dit concert is mede mogelijk gemaakt door onze donateurs en sponsors.
Onze sponsors zijn:

Voor dit concert is geen vastgestelde toegangsprijs. Om de kosten te dekken vragen wij u om een vrijwillige bijdrage. Een bedrag van €10 à €15 per bezoeker zou ons enorm helpen onze concerten te blijven realiseren. We collecteren bij de uitgang, maar u kunt uw bijdrage ook overmaken via de QR-code.

